

влади, затверджує та захищає тезу «вся влада від бога». Незважаючи на свій релігійний зміст, ця теорія відображає певні реальні закономірності, а саме – теократичні форми первинних держав (владу жреців, роль храмів, поділ влади між релігійними та адміністративними інституціями). На думку представників цієї теорії, держава – продукт божественної волі, в силу чого державна влада – вічна та непорушна, залежна головним чином від релігійних організацій і діячів, тому кожен зобов'язаний підкорятися главі держави в усьому. Існуюча соціально-економічна та юридична нерівність людей обумовлена тією ж божественною волею, з чим необхідно змиритися і не чинити опору представнику влади Бога на землі. Непослух державній владі може розцінюватися як непокора Всевишньому. Надаючи державі та її правителям (як представникам і виразникам божественних велень) ореол святості, ідеологи цієї теорії підносили їх престиж, сприяли утвердженню в суспільстві порядку, згоди, духовності. У межах теологічної теорії виникнення держави та права особлива увага приділяється місцю та ролі «посередникам» між Богом і державною владою – церкві та релігійним організаціям.

До явних позитивних аспектів теологічної теорії виникнення держави та права відносять: по-перше, сприяння зміцненню громадянської злагоди в суспільстві, посиленню духовності; по-друге, перешкоджання насильству, революцій і громадянських війн, переділу влади та власності[2, с. 101].

До недоліків, слабких сторін цієї теорії відносять те, що вона заснована на вірі (в Бога), а не на перевіреному науковому знанні, тобто ненаукова. Теологічну теорію не можна довести, як і не можна прямо спростувати. Питання про її істинність вирішується разом з питанням про існування Бога, Вищого Розуму, тобто це в кінцевому підсумку питання віри[3, с. 31].

Таким чином, теологічні вчення про державу та право у процесі еволюції державно-правового ладу суспільства здійснили як позитивний, так і негативний вплив на розвиток політико-юридичної думки. Перша з цих рис несла в собі оздоровлення духовного клімату націй, а також повагу до права, породжену острахом гріха та загального осуду (в період становлення права ще занадто сильно відчувався вплив звичаїв і традицій). Негативний аспект полягав в тому, що церква часто зловживала своєю правотворчої владою, пригнічуючи вільнодумство і прогрес цивілізації і тим самим гальмувала формування раціоналістичних правових засад. З розвитком і зміцненням права змінюються поряд з ним і релігійні погляди народів. В одних країнах вони відійшли на другий план (Західна Європа), в інших – були піддані процесу викорінення, в третіх – до теперішнього часу мають істотне значення (країни мусульманського світу). Теологічна теорія виникнення держави та права не є науковою, оскільки завідомо спирається не на знання в їх звичайному розумінні, а на віру в бога, її не можна ні довести, ні спростувати поза вирішення питання про існування бога. Теологічна теорія стоїть ніби осторонь від інших концепцій, у своїй основі вона не має достовірних історичних фактів, науково обґрунтованих положень, а лише ґрунтується на вірілюдейу твердження про те, що держава та право є божественними проявами.

Список використаних джерел:

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
2. Теорія держави та права : підруч. / [Є. О. Гіда, Є. В. Білозьоров, А. М. Завальний та ін.] ; за заг. ред. Є. О. Гіди. – К. : ФОРМ О. С. Ліпкан, 2011. – 576 с.
3. Гусарєв С. Д. Теорія права і держави : навч. посіб. / С. Д. Гусарєв, А. Ю. Олійник, О. Л. Слюсаренко. – К. : Правова єдність, 2008. – 270 с.

Курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС

Кислицька Наталія Володимирівна
ВИРІШЕННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЮРИДИЧНИХ КОНФЛІКТІВ: СУЧАСНІ
АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ

Завершення конфлікту звичайно асоціюється з його вирішенням. Однак ці два поняття хоч і близькі, але не тотожні. Завершення конфлікту – більш широке поняття, ніж його вирішення, і передбачає залежно від ситуації різні за сутністю наслідки: від загальноприйнятних, позитивних до вкрай негативних. Так, якщо суперечка між двома громадянами з приводу розподілу житлової площі завершується наданням квартири одному з них, а іншому залишається спірна колись жила площа, то конфлікт закінчується до задоволення інтересів кожної з конфліктуючих сторін. Проте трапляються випадки, коли конфлікт завершується загибеллю обох сторін, і, таким чином, закінчується протиборство між ними. Але зрозуміло, що подібний результат – зовсім інша справа. Головна, вирішальна передумова припинення конфлікту – усунення об'єктивних причин, що породили конфліктну ситуацію [1]. Оскільки конфлікт залежить як від зовнішніх обставин, так і від самих конфліктуючих суб'єктів, то його вирішення визначається характером впливу цих факторів.

До найбільш імовірних фіналів конфліктів можна віднести:

1. припинення конфлікту внаслідок взаємного примирення сторін;
2. припинення конфлікту шляхом так званого симетричного його вирішення (обидві сторони виграють або програють);
3. припинення конфлікту шляхом асиметричного рішення (коли виграє одна сторона);
4. переростання конфлікту в інше протиборство;
5. поступове згасання конфлікту.

Наявні механізми вирішення конфліктів в основному можна звести до двох видів: розв'язання конфлікту самими учасниками або за допомогою втручання третьої сторони. Розв'язання конфлікту – це, по суті, досягнення угоди зі спірного питання між учасниками.

Як свідчить практика, найбільш бажаним і доцільним є урегулювання конфліктів мирним шляхом. Для досягнення цієї мети використовують такі фактори.

1. *Інституціональний*: існування в суспільстві механізмів для проведення консультацій, переговорів і пошуку взаємокорисних рішень, застосування механізмів діяльності законодавчої, виконавчої, судової влади.

2. *Консенсуальний*: наявність згоди між конфліктуючими сторонами щодо того, яким має бути взаємно прийняте рішення.

3. *Фактор історичного, життєвого досвіду*, у тому числі прикладів вирішення подібних конфліктів, коли в їх урегулюванні відіграли позитивну роль старійшини та інші авторитетні люди.

4. *Фактор рівноваги сил*: коли конфліктуючі сторони приблизно рівні за можливостями щодо застосування примусових заходів, то вони будуть змушені шукати шляхи до мирного розв'язання конфлікту.

5. *Психологічний*: значною мірою вирішення конфлікту залежить від особистих якостей тих, кому належить першорядна роль у прийнятті кінцевого рішення.

У сучасній юридичній літературі йдеться також про можливість виділення певних стилів вирішення конфліктів, в межах якої одна зі сторін намагається задовольнити свої інтереси або інтереси іншої сторони шляхом здійснення активних або пасивних, сумісних або індивідуальних дій. Розрізняють такі стилі.

1. *Стиль конкуренції (суперництва)*, для якого характерне намагання задовольнити свої інтереси без урахування інтересів інших осіб.

2. *Стиль співробітництва* характеризується активністю у відстоюванні своїх інтересів, але з урахуванням інтересів інших суб'єктів, пошуком альтернативи, використанням форм відкритого обговорення проблеми, сумісного аналізу причин конфлікту тощо.

3. *Стиль ухилення* спостерігається в ситуаціях, коли одна зі сторін ухиляється від процедури вирішення проблеми, висуваючи найрізноманітніші доводи. Простежується явна незацікавленість у найшвидшому прийнятті рішення за наявності ініціативи іншої сторони.

4. *Стиль пристосування* характеризується намаганням зберегти та продовжити стосунки, забезпечити інтереси партнера, згладити суперечності, уникнути обговорення спірних питань, а також готовністю погодитися з вимогами або претензіями.

5. *Стиль компромісу* виявляється в ситуаціях, коли сторони намагаються уникнути конфлікту, врегулювати розбіжності, частково задовольнити намагання одна одної. Сторони розуміють об'єктивну неможливість одночасного задоволення їхніх потреб, тому готові до вироблення взаємовигідного (компромісного) рішення, для якого разом із частковим задоволенням потреби характерна також, згода на часткову втрату певної цінності [2].

Зазначимо, що діяльність правоохоронних органів у цьому напрямі відіграє винятково важливу роль у справі боротьби зі злочинністю та іншими правопорушеннями. По суті, в широкому розумінні вся ця робота має профілактичне значення. Розкриття злочинів, особливо так званих резонансних, гласний розгляд у судах кримінальних, цивільних справ, викриття органами прокуратури порушень законів у діяльності органів управління – все це є не тільки забезпеченням реалізації вимог законів, принципу невідворотності покарання, а й має великий профілактичний вплив.

Нарешті, треба наголосити, що проблема попередження конфліктів має комплексний характер, і її успішне вирішення залежить від об'єднання зусиль правоохоронних та інших державних органів, громадських організацій, всієї громадськості. Конфлікт, як уже говорилося, простіше попередити, ніж витратити сили і засоби на його врегулювання і дозвіл. Усвідомлення громадянами того, що існуюча в суспільстві нормативно-правова (судова) система досить ефективна і будь-яке правопорушення не залишиться безкарним, багато в чому сприяє запобіганню конфліктів.

Список використаних джерел:

1. Психология конфликта. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2008. – 544 с: ил. – (Серия «Мастера психологии»)
2. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х .: Еспада, 2008. – 504 с.

Студент 1-го курсу ННІ №2 НАВС

**Клементьєва Марія Сергіївна
ВИДИ РЕСПУБЛІК**

Актуальність дослідження теми республіка обумовлена характером змін, які відбуваються в суспільно-політичному житті всього світу, у розвитку державності та становленні правової держави. Можна говорити про приблизну рівність початкових умов, в яких утворилися сучасні республіканські держави. Політична стабільність та економічний добробут, повага до прав кожної людини і загальний високий рівень розвитку суспільства, які вдалося забезпечити принципами політичної демократії. Дана тема цікава для дослідження, тому що, по-перше, в деяких країнах інститут президентства є відносно молодим інститутом в конституційно-політичній практиці, по-друге, президентська система правління в державі забезпечує більшу ступінь політичної стабільності.

Республіка - це форма правління, в якій вища державна влада належить виборним органам, що обирається на певний термін і несе відповідальність перед виборцями.[2] Республіці притаманний демократичний спосіб утворення верховних органів держави; в розвинених державах взаємини між вищими органами будуються на принципі поділу влади, вони мають зв'язок з виборцями і відповідальні перед ними.

Ознаки всіх республік:

- виборність глави держави - президента;
- термін повноважень президента обмежений конституцією;
- президент є звичайним державним службовцем, за свою діяльність він отримує зарплату;

- президент несе за свою діяльність кримінальну або політичну відповідальність. [3]

Республіканська форма правління зародилася в рабовласницьких державах:

- історичні: афінська демократична республіка (V-IV ст. До н. Е.); спартанська аристократична республіка (V-IV ст. до н. е.);
- римська аристократична республіка (V-II ст. до н. е.);
- міста-республіки (феодальні республіки).[2]